

کلاس معکوس به زبان ساده

با معلمان خود گفت‌وگو کنند.

۲. کلاس‌های معکوس فضای همکاری و تعامل بیشتری بین دانش‌آموزان ایجاد می‌کنند.

۳. در کلاس‌های معکوس دانش‌آموزان توانایی مدیریت روش یادگیری خود را دارند. شاید برای بعضی از معلمان این سؤال ایجاد شود که هدف از تبدیل کلاس‌ها به کلاس‌های معکوس چیست. من دو دلیل برای این مسئله ذکر می‌کنم. در کلاس‌های معکوس از ابزارهای متنوعی برای یادگیری می‌توان استفاده کرد؛ بحث گروهی، تکلیف‌های فردی، ارائه‌های گروهی، آزمون‌های کوتاه‌مدت، فعالیت حل مسئله و ده‌ها فعالیت دیگر. دیگر اینکه کلاس‌های معکوس فضایی را برای دانش‌آموزان ایجاد می‌کنند که آن‌ها بتوانند به صورت فعال به یادگیری بپردازند. حضور در کلاس‌های معکوس فرصت مرور دوباره درس را برای دانش‌آموزان فراهم می‌آورد. به طور مثال، آن‌ها می‌توانند هر زمانی که خواستند ویدیو را نگاه دارند و به عقب برگردند و دوباره آن را ببینند. با این روش، وقتی به کلاس می‌آیند، در واقع برای بار دوم درس را مرور می‌کنند. برای ایجاد کلاس معکوس سه مرحله را باید

کمابیش همه با مفهوم آموزش معکوس آشنا هستیم. یک شماره از نشریه سال گذشته مدرسه فردا درباره آموزش معکوس بود. در این مقاله نیز به زبانی ساده، درباره کلاس معکوس و چالش‌های آن بحث کرده‌ایم. آموزش معکوس نوعی از آموزش است که روند متعارف آموزش در آن واژگون می‌شود. در روند جاری آموزش، معلم زمان زیادی را جلوی جمع بچه‌های کلاس حرف می‌زند و تدریس می‌کند و پس از پایان کلاس بچه‌ها باید تکالیف معین شده را در خانه یا بیرون از کلاس انجام دهند. اما در آموزش معکوس، این روند وارونه می‌شود. یعنی بچه‌ها صحبت‌های معلم را پیش از آمدن به کلاس گوش می‌دهند و در داخل کلاس تکالیفی خواهند داشت که به صورت فردی یا گروهی انجام می‌دهند. این صحبت‌ها، توسط ویدیویی در اختیار بچه‌ها گذاشته می‌شود که از طریق اینترنت، سی‌دی، فلش‌درایو یا امثال این‌ها، قبل از شروع کلاس قابل دسترس است. در این نوع کلاس‌ها نکات مثبتی وجود دارند که در زیر به آن‌ها اشاره می‌کنیم:

۱. کلاس‌های معکوس فضایی را بین دانش‌آموزان به وجود می‌آورد که آن‌ها می‌توانند به صورت رودررو

دنبال کرد:

۱. ویدیویی کوتاه پیدا کنید که میحث مورد نظرتان را ارائه کند. مثلاً اگر در پایه سوم ابتدایی، می‌خواهید ضرب را درس دهید، می‌توانید از سایت آپارات (www.aparat.com) یا سایت‌های مشابه، فیلم آموزش ضرب را پیدا کنید. آن را قبل از شروع کلاس در اختیار بچه‌ها بگذارید و بگویید پیش از کلاس فیلم را ببینند. البته راه ساده‌تر آن است که خودتان ضرب را تدریس کنید و با تلفن همراه از تدریستان فیلم بگیرید و آن را به بچه‌ها بدهید.

۲. حالا بچه‌ها به کلاس آمده‌اند. فرض ما این است که بچه‌ها فیلم آموزش ضرب را دیده‌اند. البته هیچ‌گاه به این فرض اطمینان نکنید. بهتر است با طرح امتحانی ساده، میزان اطلاعات دانش‌آموزان را ارزیابی کنید.

۳. بعد از اینکه از این مسئله مطمئن شدید، حالا با طراحی فعالیت‌های یادگیری می‌توانید امکان یادگیری بهتر درس را به بچه‌ها بدهید. این فعالیت‌ها می‌تواند گروهی باشد یا به صورت فردی انجام گیرد. اما به نظر نمی‌رسد که کلاس معکوس را به همین سادگی بتوان اداره کرد. در کلاس‌های معکوس معلمان و دانش‌آموزان با چهار چالش مواجه‌اند:

۱. **طراحی آموزشی،** شمای معلم. درست است که در کلاس درس نمی‌دهید، ولی کارتان کمتر نشده، بلکه از جهتی بیشتر هم شده است. شما باید برای فعالیت‌های داخل کلاس برنامه‌ریزی کنید و این مستلزم صرف وقت و طراحی است. نباید فکر کرد ما درس را به بچه‌ها داده‌ایم و حالا فقط باید چند تکلیف به آن‌ها بدهیم. خیر، کار به همین سادگی نیست. در واقع قرار بر این است که کلاس معکوس فضای فعال یادگیری در کلاس را ایجاد کند. لذا به درد معلمی نمی‌خورد که بی‌حوصله است، سرش شلوغ است و وقت نمی‌گذارد. اولین شرط اجرای خوب کلاس معکوس، حضور معلمی مشتاق، طراح و کسی است

که وقت می‌گذارد تا دانش‌آموزانش بهتر یاد بگیرند.

۲. **اعتماد به دانش‌آموزان،** معلمان در کلاس معکوس باید به دانش‌آموزان اعتماد کنند یا شرایطی را فراهم آورند که از مطالعه درس پیش از ورود آن‌ها به کلاس مطمئن شوند. اگر دانش‌آموزان درس را پیش از کلاس گوش ندهند، موقعی که فعالیت‌های کلاس با پیش‌فرض خوانده شدن درس شروع می‌شود، عملاً با ابهام بیشتری مواجه می‌شوند. لذا می‌توانید حتی قبل از آمدن بچه‌ها، همراه با فیلم سؤالاتی هم برای مرور درس به آن‌ها بدهید یا اینکه از آن‌ها بخواهید خلاصه درس را بگویند یا با طرح سؤالات کوتاه از آن‌ها، به‌نوعی درس را مرور کنید.

۳. **دسترسی به امکانات اینترنتی.** یکی از گلیه‌های معلمان این است که بچه‌های ما به اینترنت دسترسی ندارند یا اگر دارند سرعت آن کم است و در نهایت این روش به کار ما نمی‌آید. البته این حرف به‌طور کلی درست است که وقتی ابزار و وسایل کار فراهم نباشد، نمی‌توان کاری کرد، اما در این مورد، می‌توانید از بچه‌ها بخواهید فلش درایو خود را به کلاس بیاورند و شما یا خودشان از رایانه مدرسه فیلم را کپی کنید. یا اینکه فیلم را روی سی‌دی ذخیره کنید و به آن‌ها بدهید.

در کلاس‌های معکوس از ابزارهای متنوعی برای یادگیری می‌توان استفاده کرد؛ بحث گروهی، تکلیف‌های فردی، ارائه‌های گروهی، آزمون‌های کوتاه‌مدت، فعالیت حل مسئله و ده‌ها فعالیت دیگر